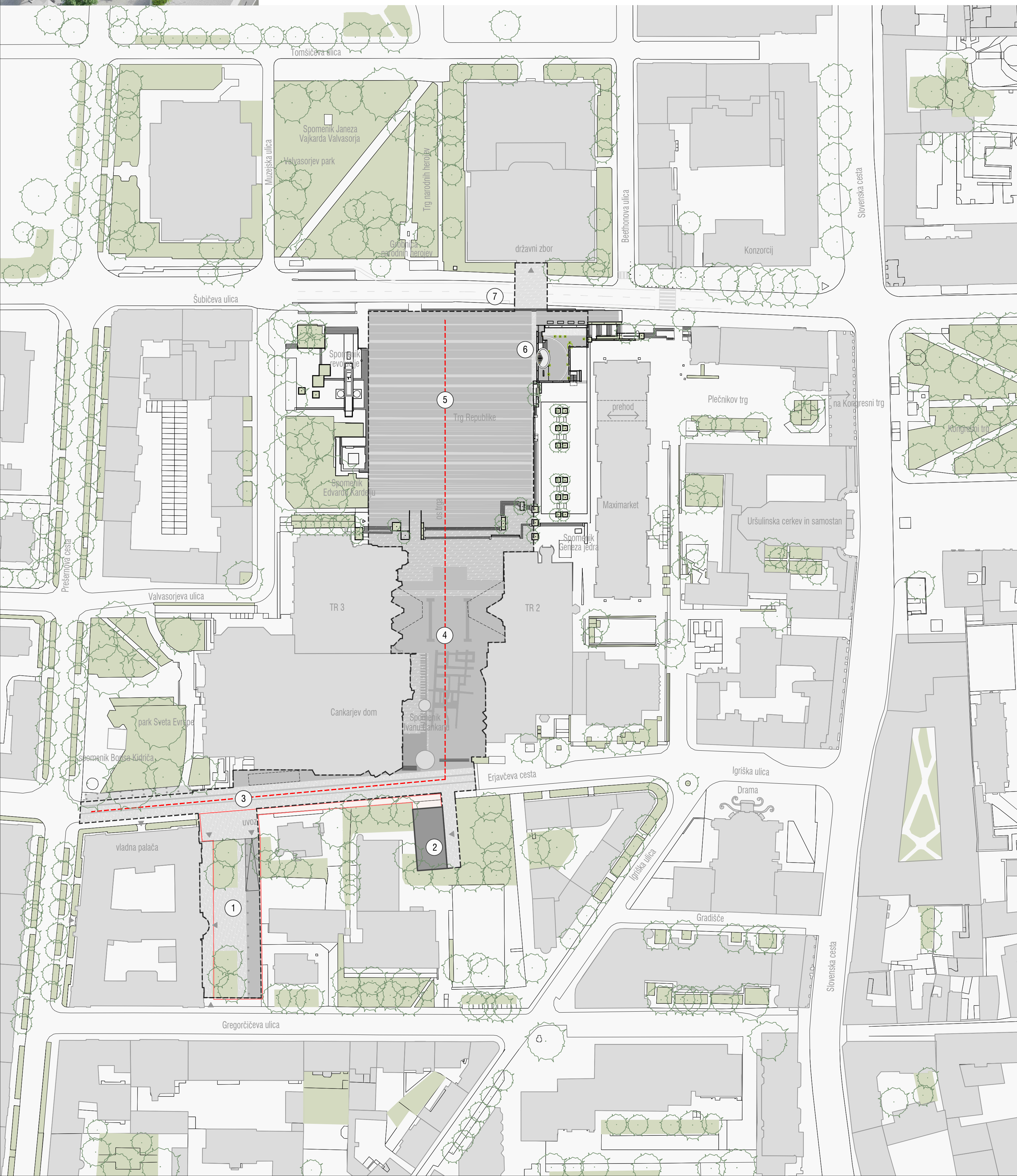

Kontekst Trga Republike

Razmišljanje ob ustvarjanju Spomenika nas privede do dodatne osmislitve celotnega državnškega kompleksa. Spomenik naj ne bo samo vogalni poudarek na trgu Republike in monument pred Parlamentom, postane naj element veznega tkiva simbolov prisotnosti državnosti med Šubičovo ulico na severni in Gregorčičovo ulico na južni strani, ter Slovensko na vzhodni in Prešernovo na zahodni strani. Ta urbani blok vsebuje najpomembnejše državne institucije in simbole, vsi so na zahodni strani Slovenske ceste. Slovenska cesta deluje podobno kot Sena v Parizu, tam se zelo dobro ve, kaj pomeni *rive gauche* in kaj *rive droite*. Zahodna stran Slovenske pomeni državnost, kulturne institucije in izjemno visoke bivalne pogoje. Vzhodna stran, začenši s Kongresnim trgom predstavlja mestni utrip, urbano veselje, izjemno kulturno dediščino, ikonične vizure, koncentracijo turistov...

Ocenjujemo, da se z vpeljavo »državnške osi« lahko ustvari nova ravna pozitivne prisotnosti državnih programov in simbolov, ki sega od vladnega objekta na Gregorčičevi do stavne Parlamenta.

ELEMENTI DRŽAVNIŠKE OSI:

1. DVORIŠČE VLADNE PALAČE PREŠERNOVA 8. Dvorišče se počisti pritlikin in parkiranja na terenu, ustvari se reprezentančno dvorišče Vlade palače, parkiranje in potrebne varnostne ureditve se predvidijo pod terenom, z geometrijo podzemnih posegov se ohrani vredna drevesa na južni strani. Na južni in severni strani se predvidi transparentno, a varno litoželezno ograjo, ki omogoči vizualno prehodnost ambientsa Erjavčeve ulice do Vlnadnega objekta Gregorčičeva 25

2. NOVA PREDSEDNIŠKA PALAČA. Primerno bi bilo, da bi se uredilo nakup parcele št 31/3 k.o. Gradišče. Nova predsedniška palača na tej lokaciji bi predstavljala mesto loma državnške osi, objekt s parkom na vzhodni strani bi predstavljal vizuro v izetku osi Trga med stolpnica proti jugu. Po OPN bi bilo možno na lokaciji zgraditi objekt s cca 1.100 m² (nad terenom), kar bi v treh do štirih etažah v globini objekta 13m med vzhodno in zahodno fasado lahko pokrilo potrebe protokola predsedniške funkcije. Morda bi obstoječo parkovno površino lahko vključili v okvir predsedniškega protokola, vendar seveda s transparentno ograjo. Objekt se podzemno lahko poveže z vladno palačo in varnimi prostori v kletih Cankarjevega doma. Lastnik omejene parcele namerava na lokaciji zgraditi večstanovanjski objekt in verjetno se vsi zavedamo, da bi bila to izguba resnega potenciala.

3. ERJAVČEVA ULICA. Sedanje tlakovanje pred Predsedniško palačo se podaljša do NOVE PREDSEDNIŠKE PALAČE - do konca stopnišča iz nivoja Erjavčeve v smeri proti Trgu Republike. Ta del Erjavčeve ulice postane nosilec protokolarnih dogodkov. Razlogov za to je dovolj:

- Varen dovoz iz letališča po Večni poti, direktna komunikacija po isti poti z Vilo Podrožnik
- Ambient Erjavčeve z nadaljnjo dodelavo, kot je bila že izvedena in izgradnja nove predsedniške palače, ambientom Parka Sveta Evrope (morda bi Kidriča obrnili za 90°) in pogledom na grad predstavlja potenciali primerne reprezentančnosti za izvajanje protokola ob sprejemu državljanov. Zapiranje Prešernove že samo po sebi degradira pomen protokola. Vdor državnih protokolarnih aktivnosti na Kongresni Trg ima sicer prednost enkratne vizure, pomeni pa neprimerno motenje izjemne dinamike urbanega utripa.
- Prostor Erjavčeve ulice predstavlja bolj obvladljivo varnostno shemo, kot jo predstavlja odprti ambient Kongresnega Trga, pa tudi Prešernove ulice.

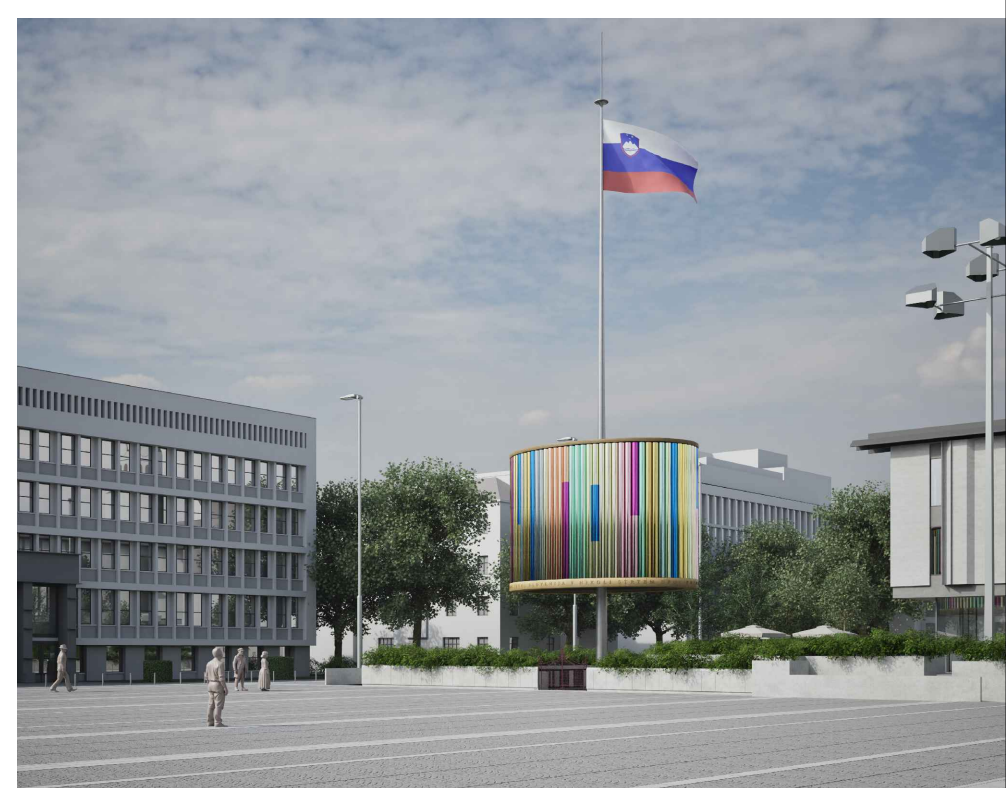
Paralelo predlagane ureditve lahko najdemo na Downing street, kjer se protokolarne aktivnosti dogajajo med vladnimi objekti, predsednik vlade pride na cesto, če sprejema državnike in če mora dati izjavo za javnost. To bi se lahko odvijalo na vladnem dvorišču - točka 1.

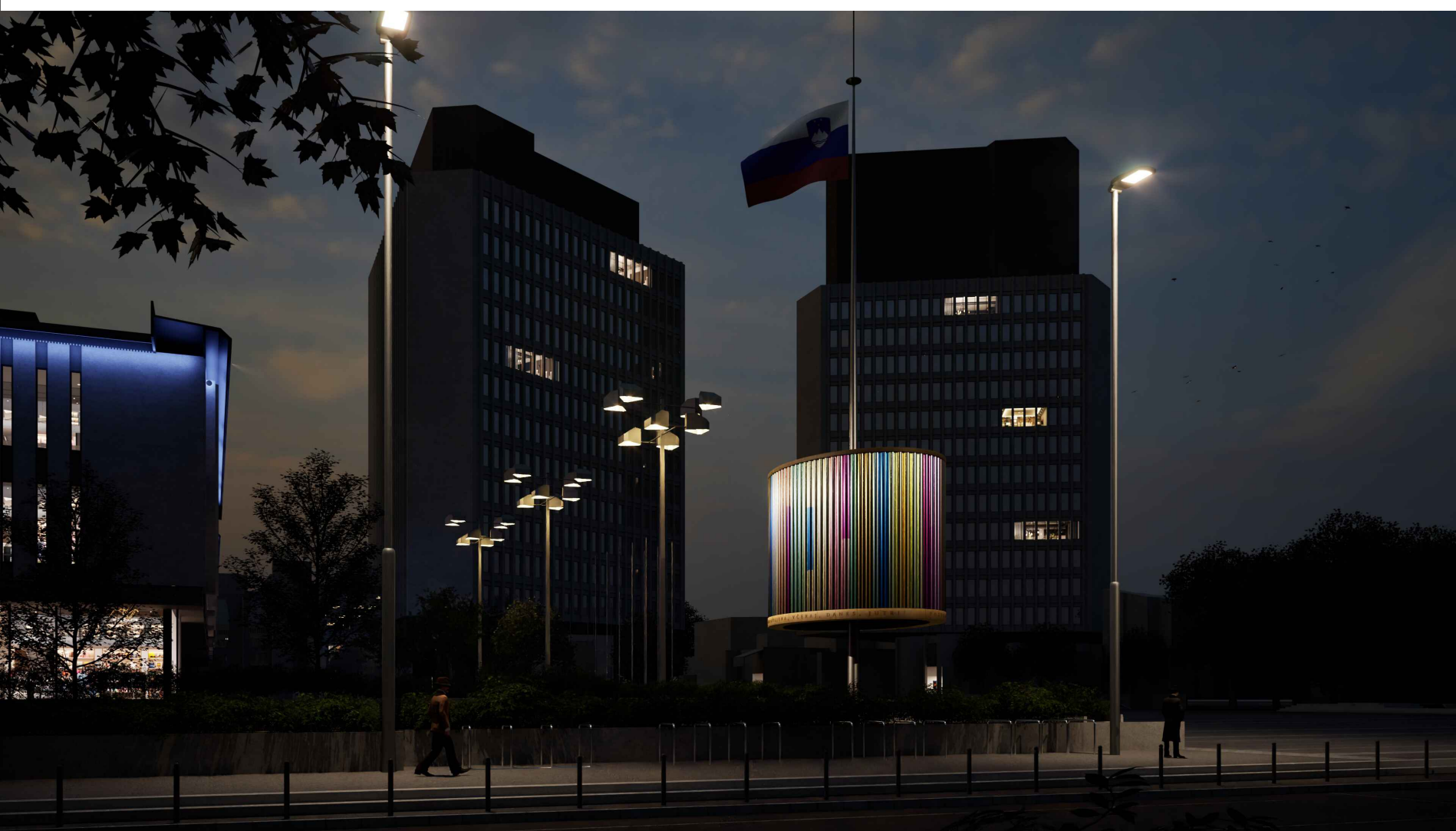
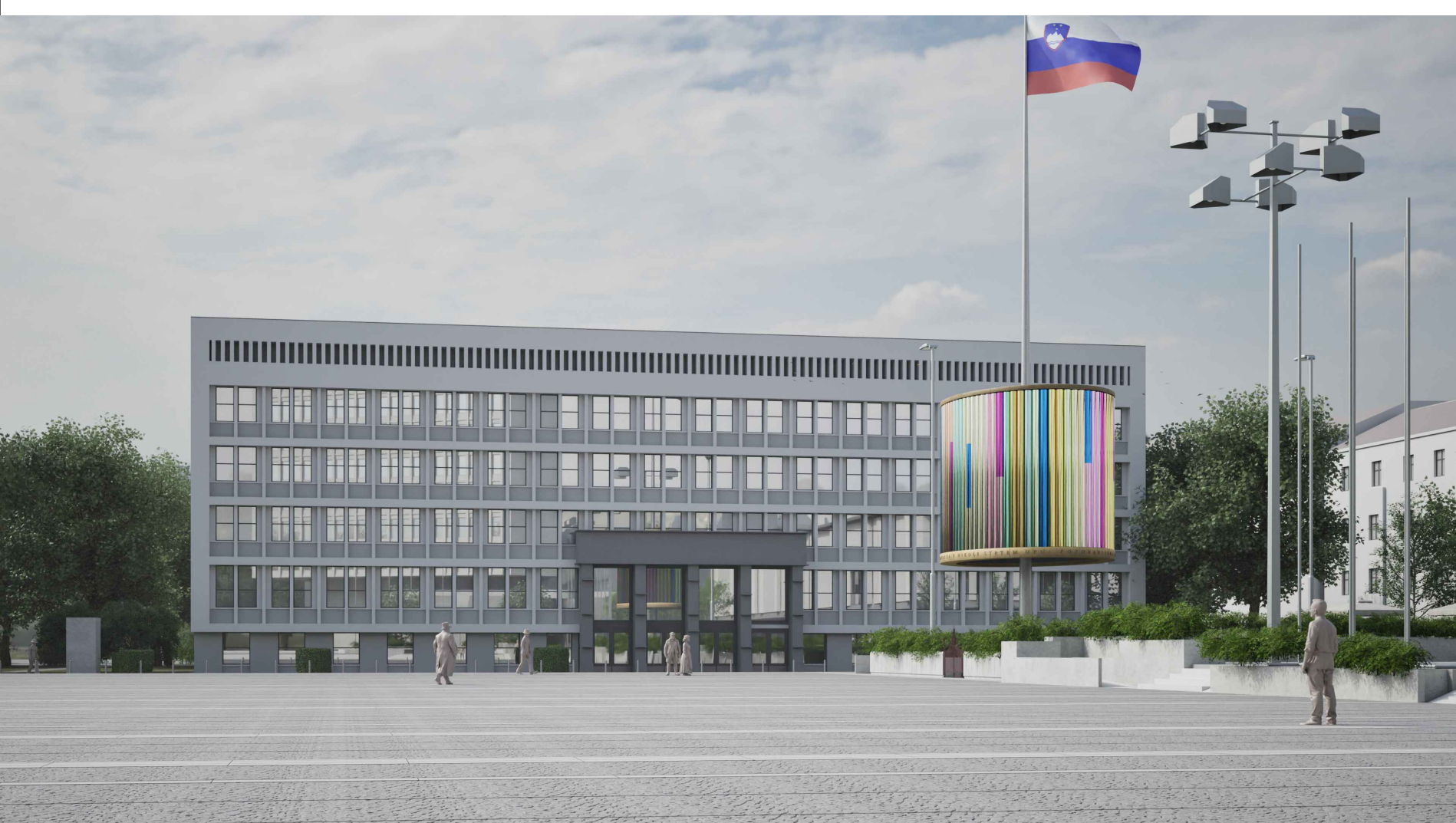
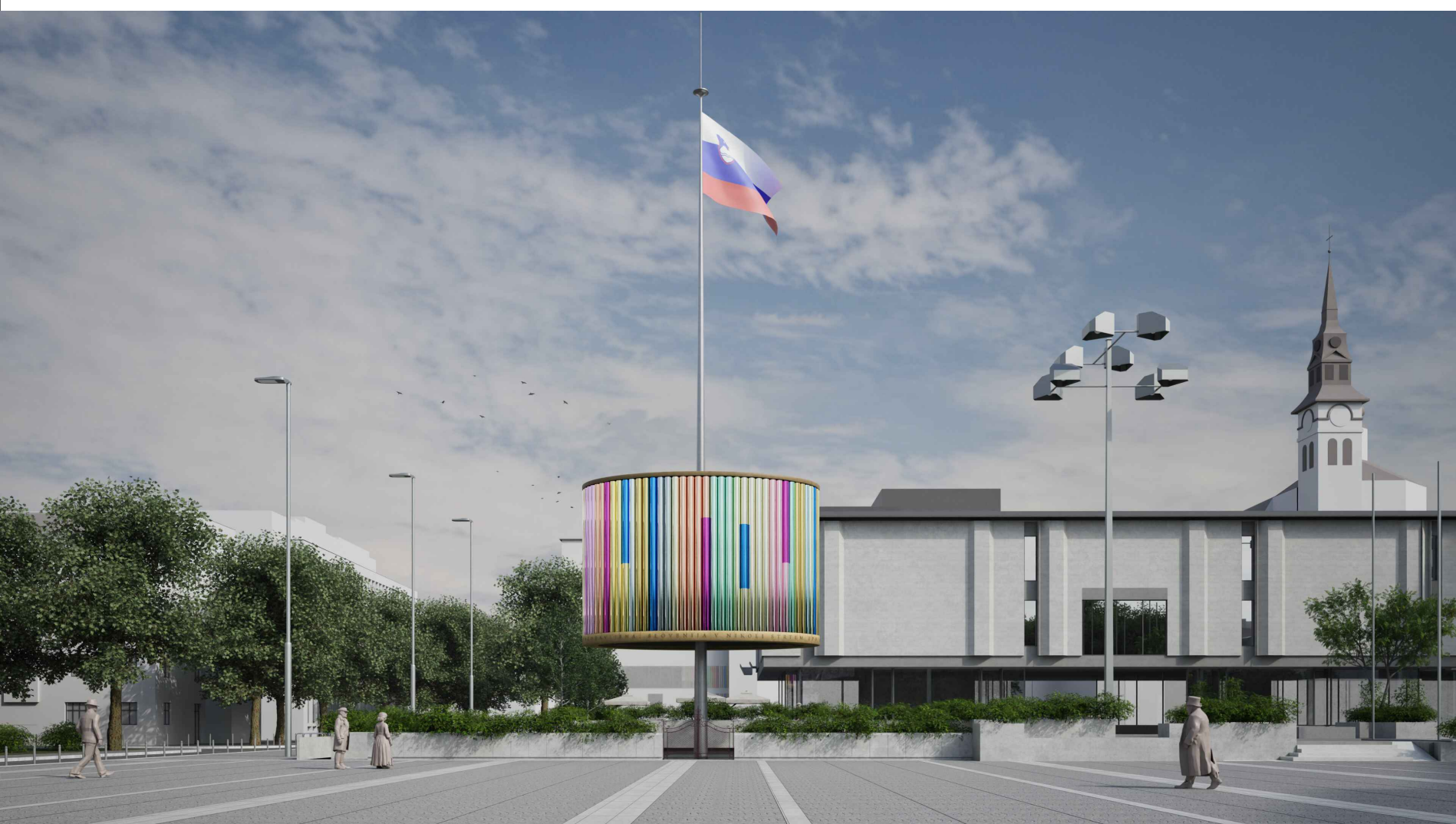
4. PREDPROSTOR CANKARJEVEGA DOMA. Ploščad med stolpnica in pred Cankarjevim domom s kvalitnim tlakovanjem združi urbane ambients Erjavčeve ulice in Trga Republike. Nič ni narobe, če prostor razen vhoda v Cankarjev dom nima programa.

5. TRG REPUBLIKE. Izjemen ambient z izrazito osjo sever - jug, vendar tudi vzhod - zahod. Ravnikar je pokazal izjemno vizuro nad nizko linijo Maximarketa preko zvonikov Uršulinske cerkve na grad. Parkovna zahodna stranica ima dialog z urbano vzhodno stranico, ki se ji pridružuje nov spomenik slovenske osamosvojitve.

6. SPOMENIK SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE Postavitev na »ljudsko stran« trga mu dodaja pomembno noto, da je bila osamosvojitve pridobitev za vse nas in naše vsakdanje življenje. Po drugi strani s povezavo na os vhoda v Parlament daje le-tega močnejše naveže na Trg Republike. Ravnikar je verjetno z dvigom nivoja trga precej nad vhod v Parlament hotel povedati še kaj drugega.

7. ŠUBIČEVA ULICA. Je pomembna funkcionalna os mestnega utripa. Dejstvo, da je denivelirana od nivoja Trga Republike ji daje močnejšo ambientalno avtonomnost, ki jo lahko omilimo z regulacijo funkcije in tudi forme. Prometniki bodo vedeli, koliko se jo lahko prometno omeji. Dejstvo je, da predstavlja težko zamenljivo povezavo do parkirnih hiš in uporabnikov mestnega jedra. S časom zniževanja individualnega prometa se bo status Šubičeve ulice samodejno korigiral. V tem trenutku se lahko narešilo dva posega. Prvi je kvalitno tlakovanje v dolžini od Prešernove ulice do Slovenske ceste (kot npr. pred Evangelizansko cerkvijo na Gospodovetski ulici). S tem se promet umiri, prehodnost za pešce in kolesarje se samodejno poveča. Drugi poseg je odstranitev jamborov za zastave, ki so stavbo Parlamenta dodatno izločili iz korpusa Trga Republike. Takrat smo rekli - cirkus je prišel v mesto, vendar ni odšel.

Opis in konceptualna zasnova

Kip *Samostojni Sloveniji* je zasnovan kot kinetična skulptura iz sodobnih materialov z izrazitim simbolnim pomenom. Namen umetniškega dela je s sodobnim izraznim jezikom ponazoriti idejo skupnosti, povezanosti in državne samostojnosti Republike Slovenije.

Pri zasnovi projekta se avtorji zavestno niso odločili za uporabo digitalnih tehnologij za prikaz vizualnih podob, saj so te zaradi vremenskih vplivov in hitrega tehnološkega razvoja manj primerne za trajno umetniško postavitev v javnem prostoru. Podoben primer z uporabo digitalnih rešitev je bil pred leti izveden v Splitu, kjer je kip zaradi tehničnih okvar in zastarelosti kmalu postal nefunkcionalen ter bil odstranjen.

Osrednji element

Osrednji element skulpture je **zastava Republike Slovenije**, ki simbolizira skupnost in pripadnost narodu. Drog zastave je umeščen v središče kompozicije, nanj pa je pritrjen **elipsast prstan**, ki ponazarja množico ljudi, združenih v skupnost. Gre za sodobno interpretacijo ideje kolektivnosti, ki dialogično dopolnjuje Tršarjev kip na nasprotni strani trga.

Elipsasti prstan ima odprtino, skozi katero se dviguje zastava. Na zaprtem delu so nameščeni **okrogli kolektorji za zbiranje energije**, ki napajajo motorčke, ti pa pogonjajo računalniško vodene valje. Na površini prstana se izmenjujejo tri glavne podobe:

- v prvi se na visoko polirani površini odseva Ravnikarjev trg s parlamentom in okolico, kar simbolno vzpostavlja povezanost kipa z okoljem in družbo;
- v drugi fazi se aktivirajo eloksirane titanove cevi različnih barvnih odtenkov, ki prikazujejo posameznike, njihovo raznolikost in postopno oblikovanje skupnosti.
- v tretji fazi se celota zaključuje s podobo harmonične in optimistične skupnosti, ki jo simbolno izražajo barve in gibanje, krajše barvne ploskve unesejo dinamiko in simbolizirajo podmladek. Na ta način kip v prostor, kjer prevladujejo sivi toni, prinaša barvitost, upanje in veselje - vrednote, povezane z nastankom samostojne slovenske države.

Na spodnjem robu bronastega prstana je umeščen napis:

**»POZDRAVLJENA SLOVENIJA V NIKOLI STRTEM UPU!
POZDRAVLJENA, POZDRAVLJENA, VČERAJ, DANES, JUTRI!«**

Gre za zgodovinski citat, uporabljen ob dvigu slovenske zastave ob razglasitvi samostojnosti leta 1991.

Prostorska umestitev in materiali

Prostor za dviganje zastave je zaprt z železnimi vrati, ki se odpirajo le ob uradnih priložnostih - ob dvigu in spuščanju zastave. Ornament na vratih povzema motiv, ki ga je arhitekt Edvard Ravnikar uporabil pri ograji stopnišča, s čimer je doseženo spoštljivo vključevanje novega umetniškega dela v obstoječi arhitekturni kontekst. Pri načrtovanju je bilo vodilo **minimalno poseganje v Ravnikarjevo arhitekturo** in oblikovno prilagajanje značaju prostora. Prstan je pritrjen na drog zastave tako, da ustvarja občutek lebdenja, skladno z vizualno lahkotnostjo okolških stavb. Elipsasta oblika predstavlja eno redkih mehkih linij na Trgu revolucije, poleg dreves in Tiškevega kipa.

Lokacija spomenika nakazuje potencial, da se vzpostavi močnejša definicija v SV vogla Trga Republike - volumen prstana z višinskimi referencami na proporce objekta Maximarketa dinamično prekrije iztek v Beethovovo in Šubičevu ulico. Po drugi strani ob prihodu s Slovenske ceste po Šubičevi ulici prstan osamosvojitve že nakaže prehod v urbanost druge ravni.

Konstrukcija in tehnične značilnosti

Baza kipa je oblikovana kot mrežna kocka, sestavljena iz več horizontalnih in vertikalnih nivojev karbonsko zaščitene nerjavečega jekla. V središče konstrukcije se nivoji gostijo v razmerjih zlatega reza in tvorijo jedro, ki simbolizira trdnost in kontinuiteto ideje o slovenski samostojnosti. Trdnost se ne zagotavlja z monolitom, ampak s transparentnim mreženjem. Vsak posamezen nivo predstavlja zgodovinski korak in prispevek generacij, ki so gradile narodno zavest in pot do samostojne države.

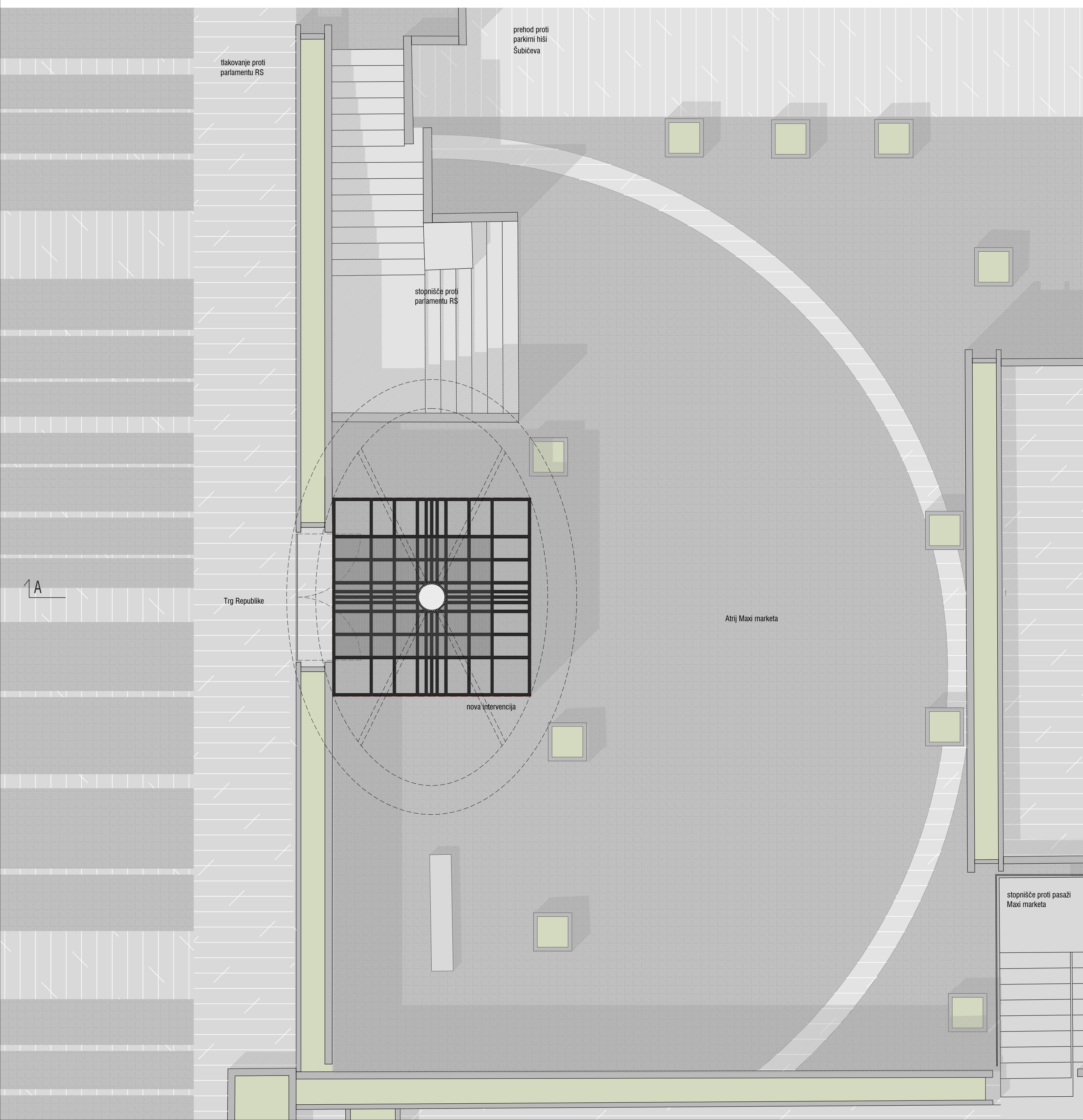
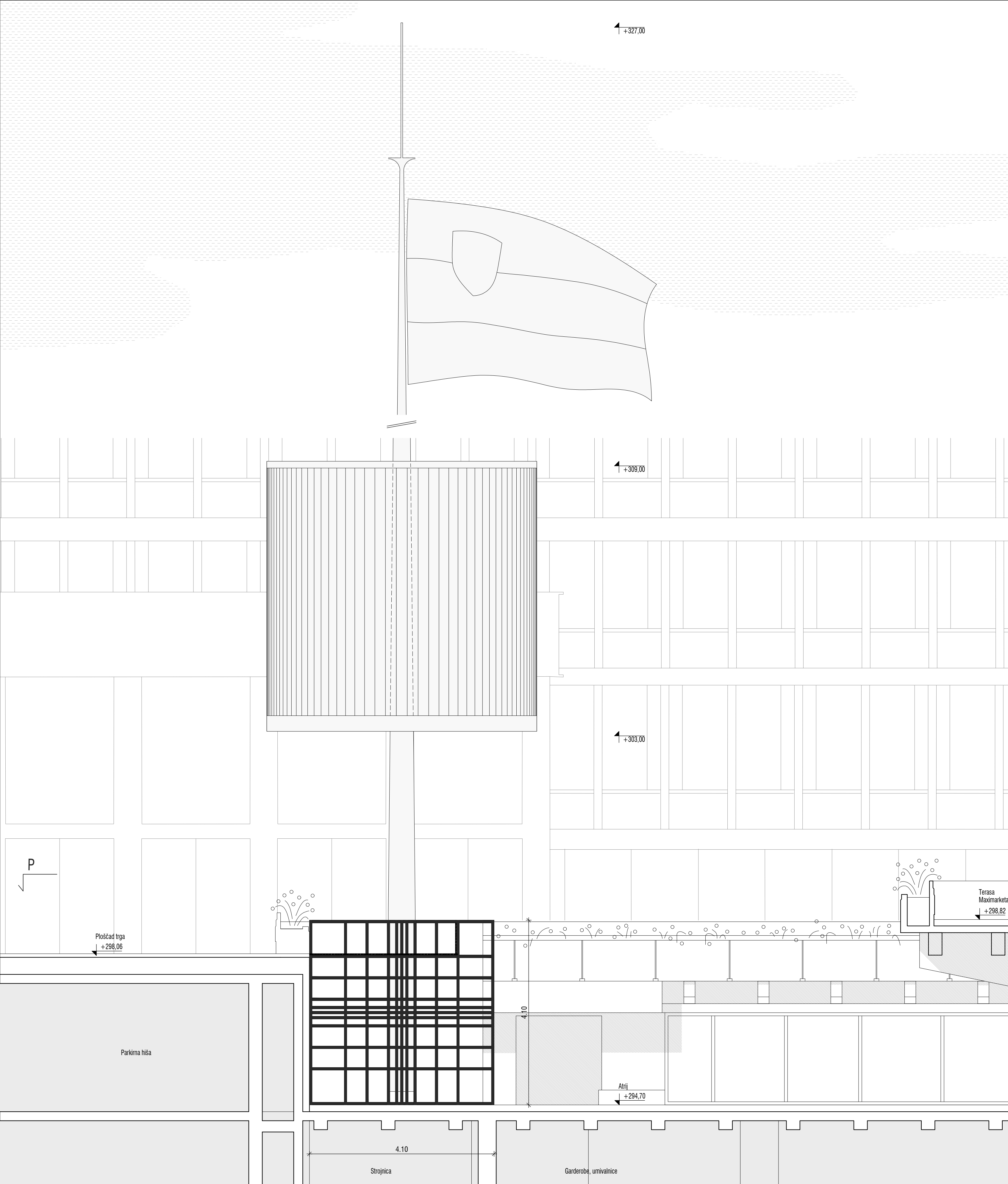
Jeklena konstrukcija nosi celotno težo kipa in jo prenaša na nosilne linije obstoječe konstrukcije (stena ob parkirni hiši in 40 cm stena v 2. kleti pod atrijem, kjer jo podpirajo betonski temelji v kleti. Prostor za dviganje zastave je prekrit s pohodno gosto mrežno površino, konstrukcija kocke pa je oblikovana tako, da se tam zniža in s tem zagotavlja vizualno odprtost prostora brez potrebe po dodatni ograji.

Drog za zastavo je stožec z bazo vpeto v mrežno kocko, v korenu ima premer 60 cm, na vrhu se zaključuje z rozeto, nad katero se neba dotika pozlačena igla.

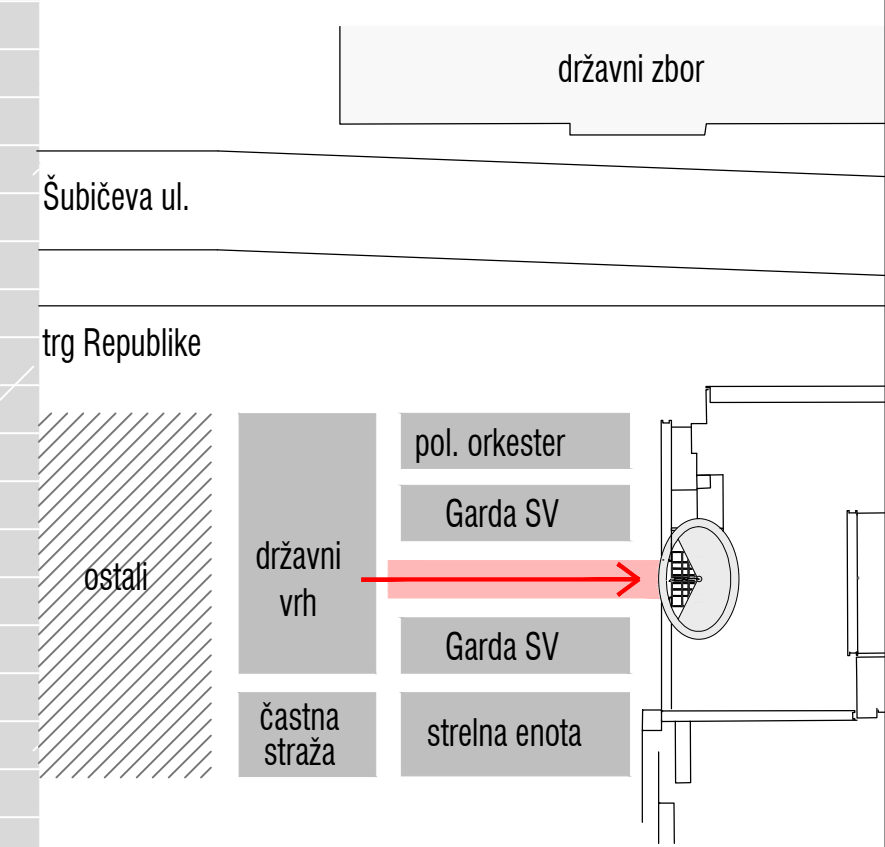
Stožec se izvede iz spiralno varjene nerjaveče jeklene pločevine, fino brušene in peskane površine. V in na drog se montira mehanizem za dvig zastave.

Dimenzije in tehnični podatki

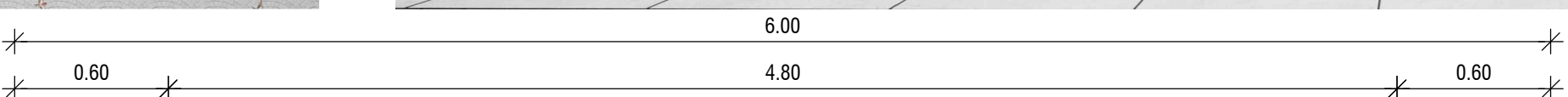
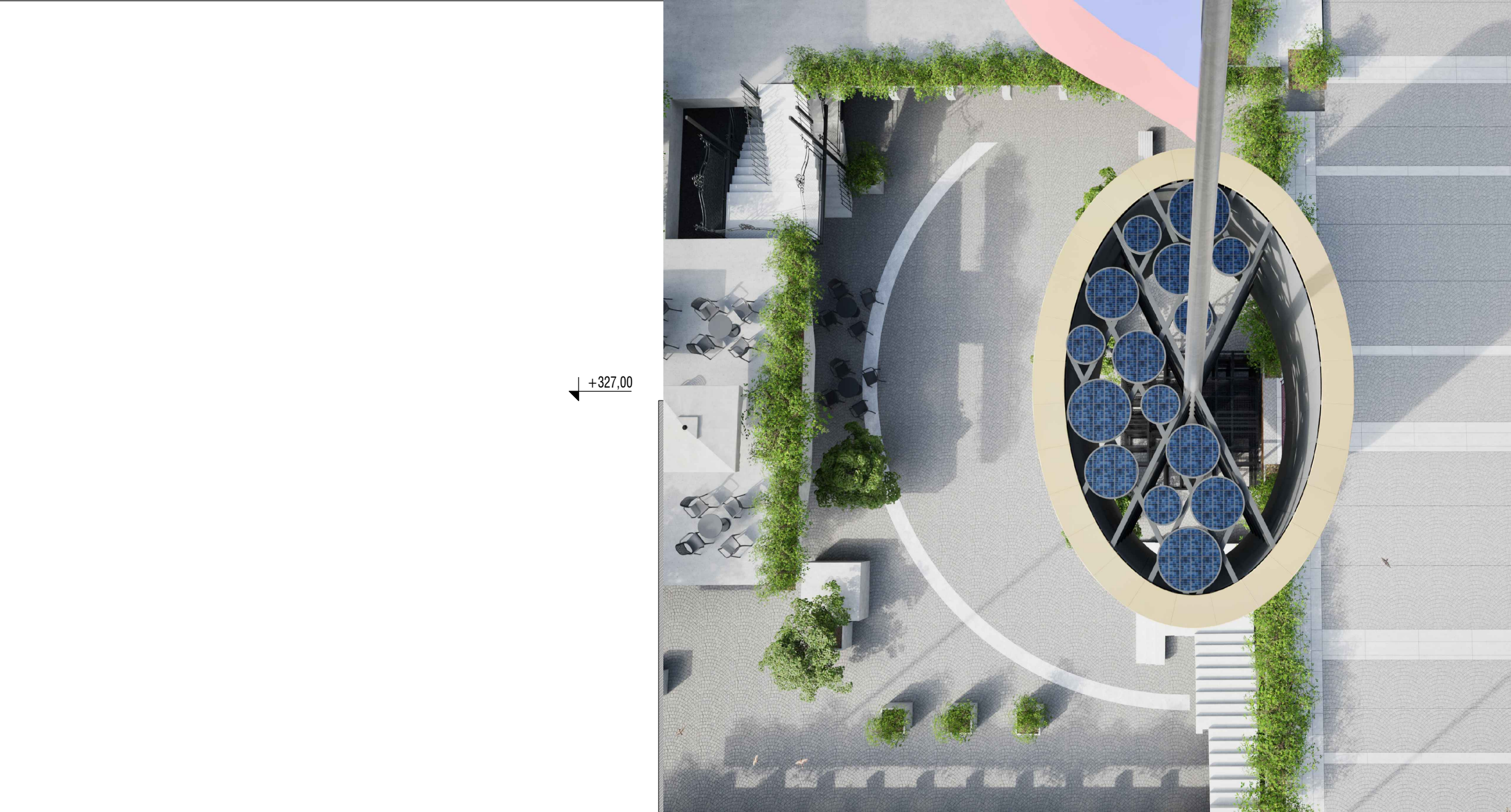
Drog za zastavo meri **23 metrov** v višino in se na vrhu zaključuje z zlatim podaljškom v obliki palice. Zastava dimenzij **4 x 8 metrov** se dviguje do višine, kjer jo zajame naravni tok vetra, zato ne potrebuje umetnega podpihanja. Zaradi svoje višine in simbolnega pomena predstavlja osrednji vertikalni poudarek Trga revolucije.

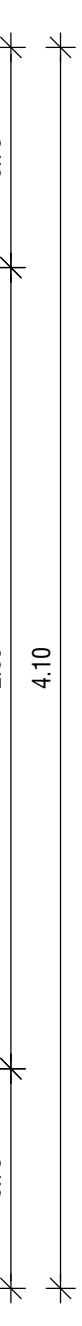
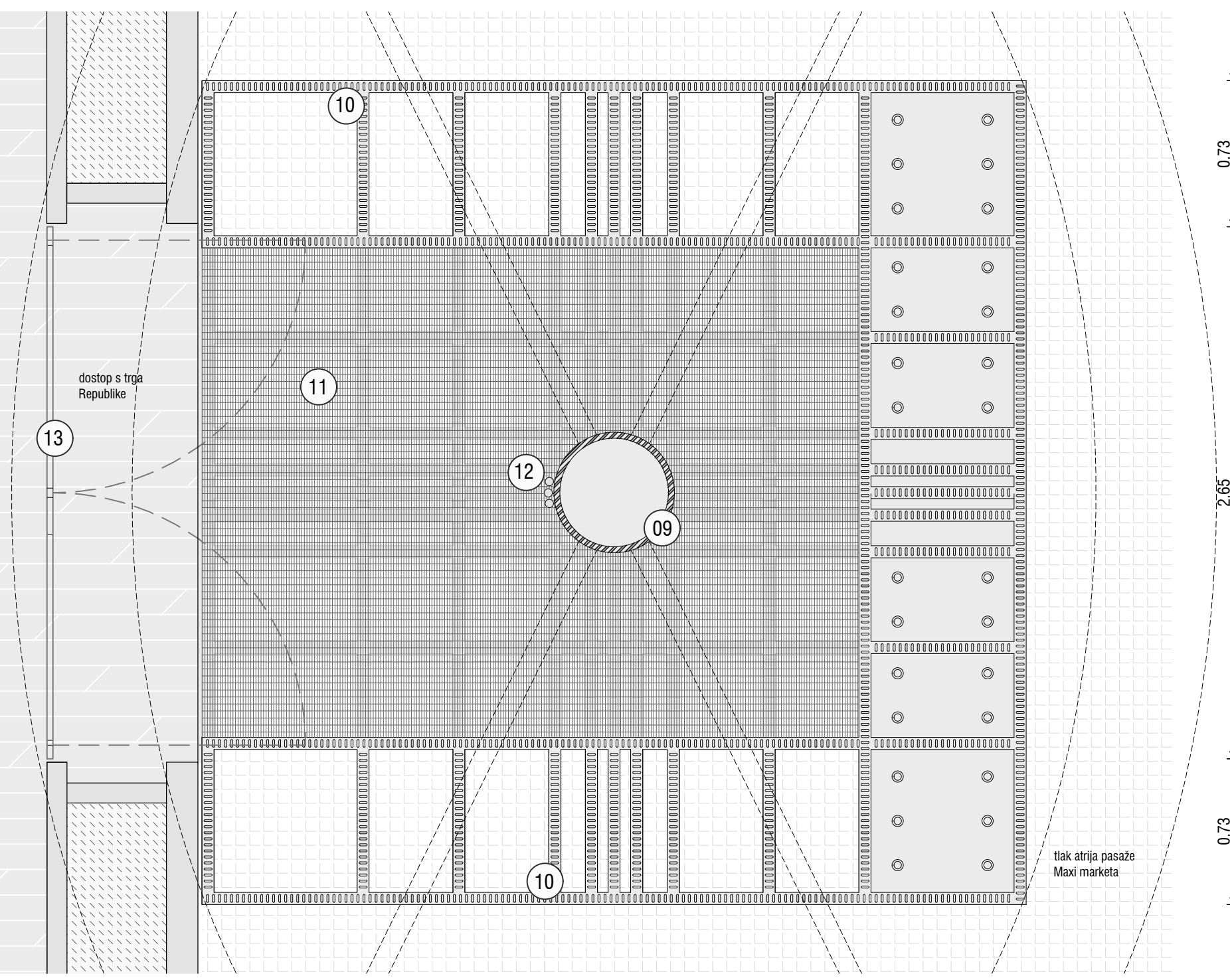
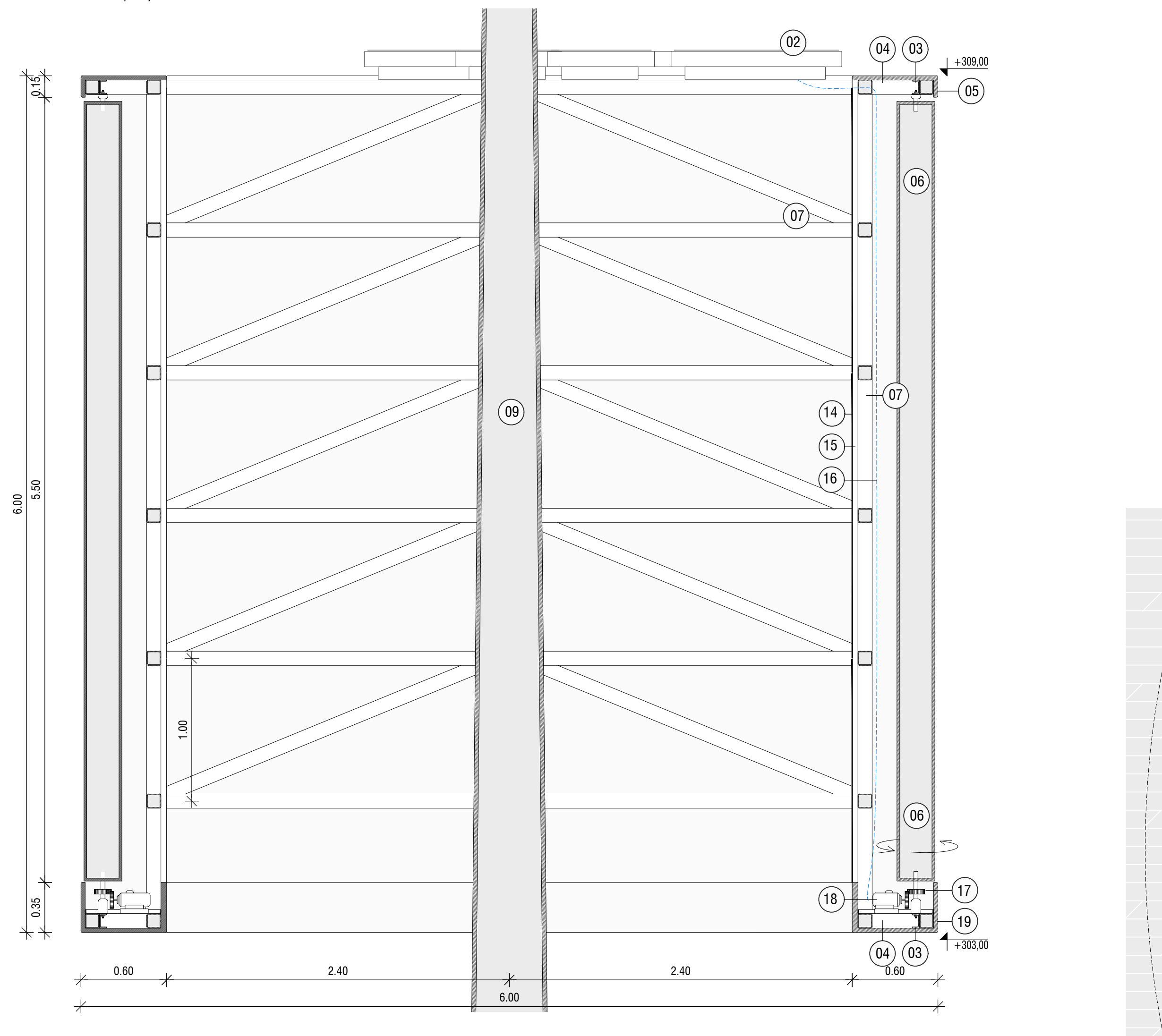
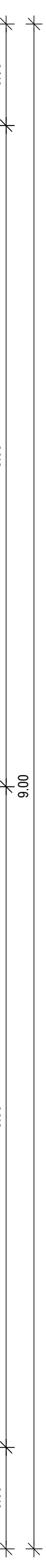
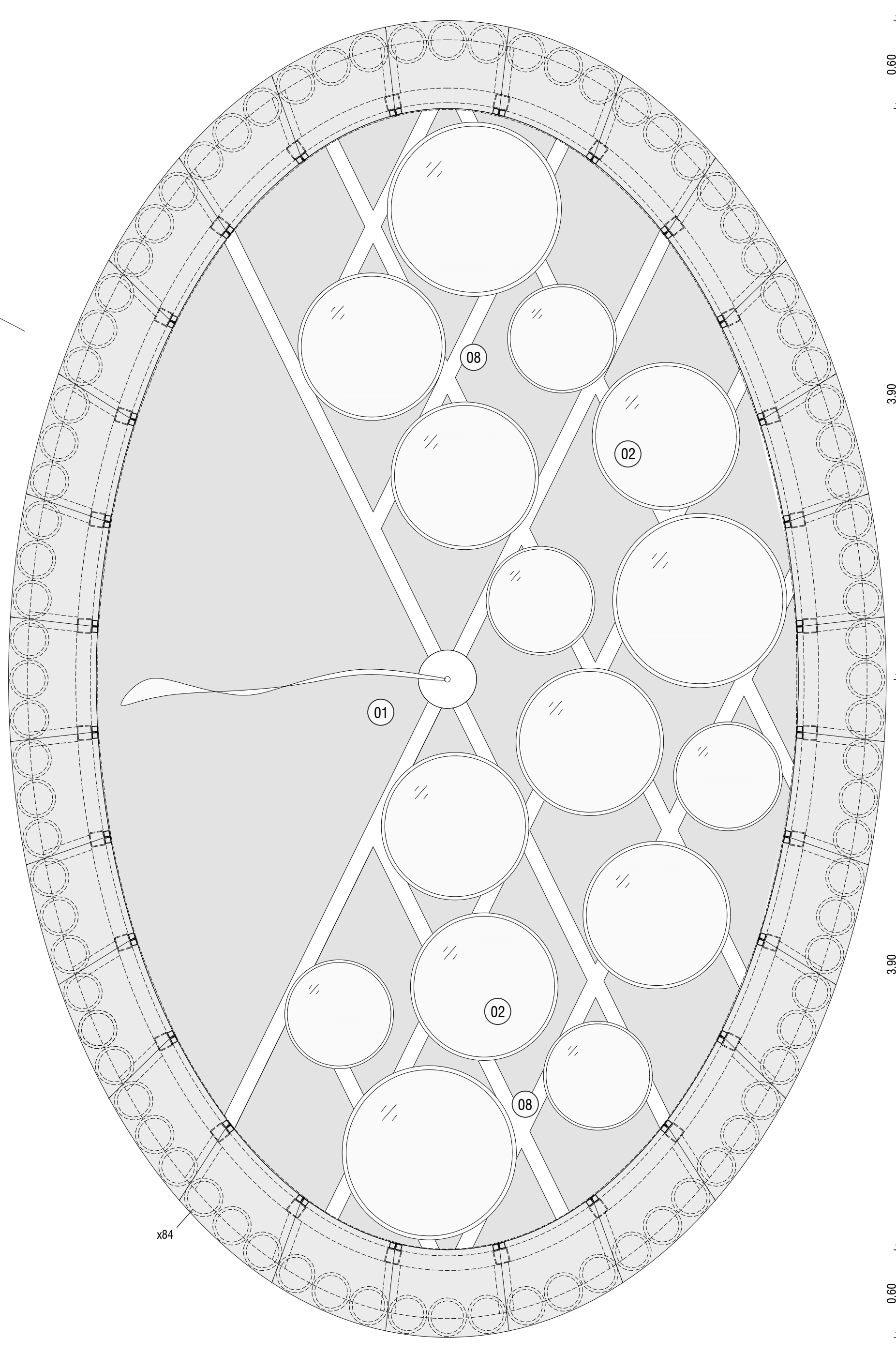
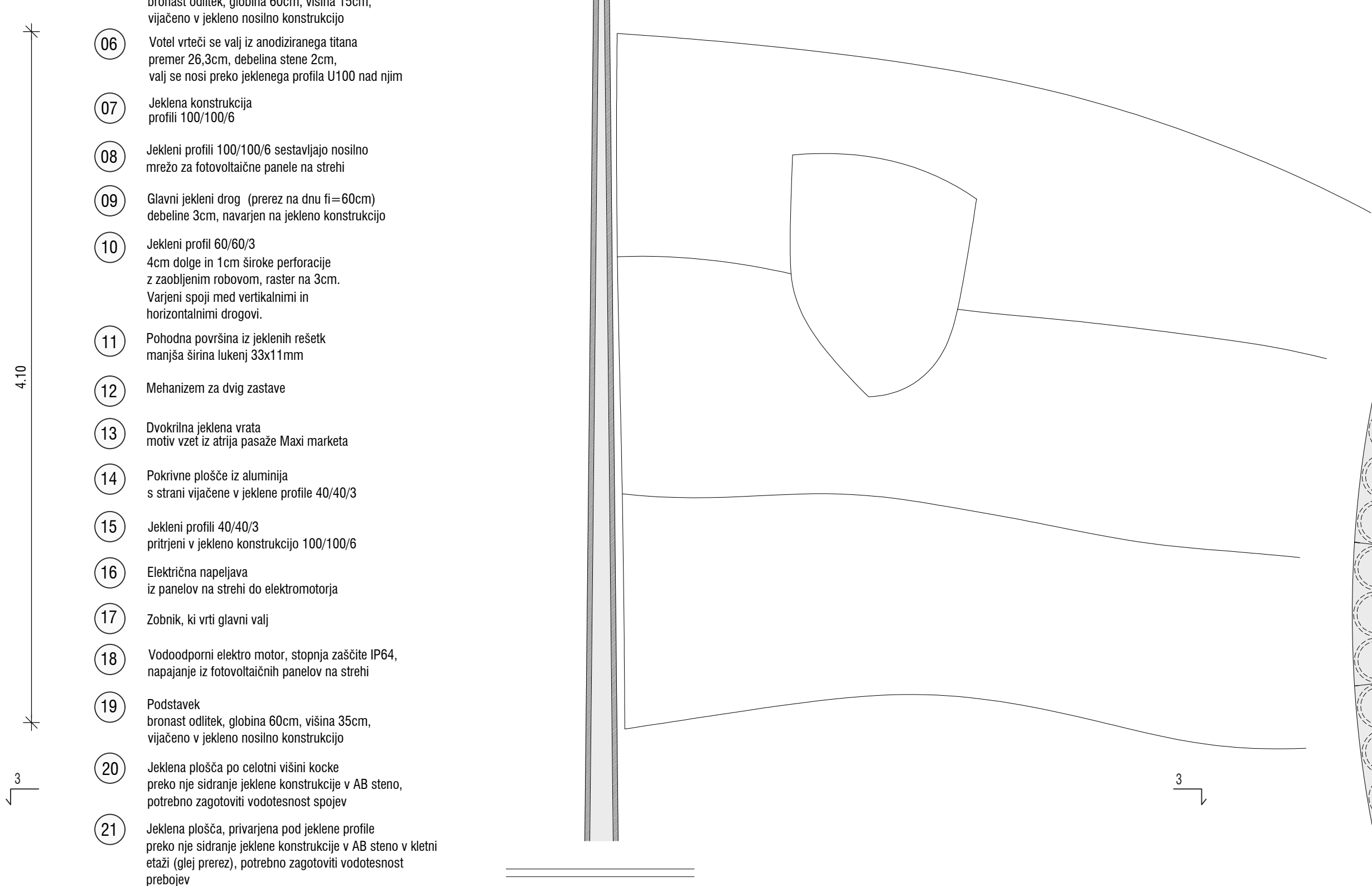
Ceremonialna shema pred spomenikom:

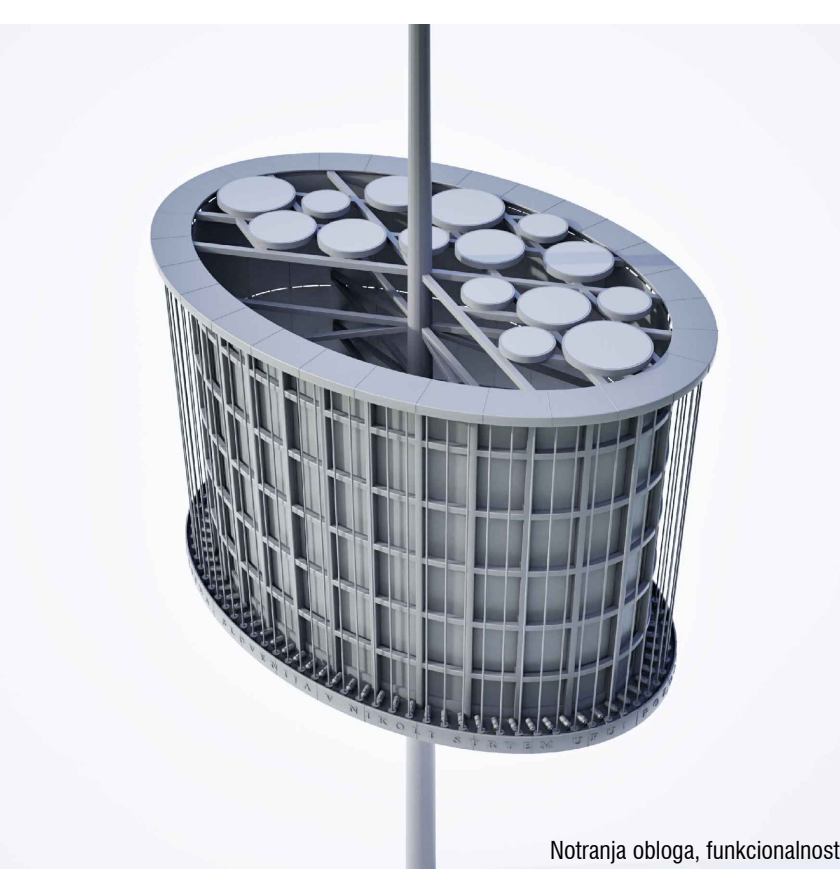
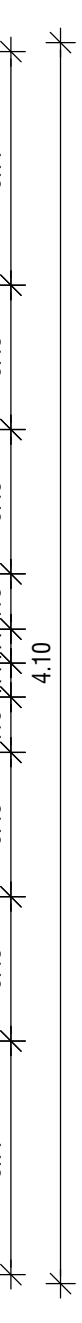
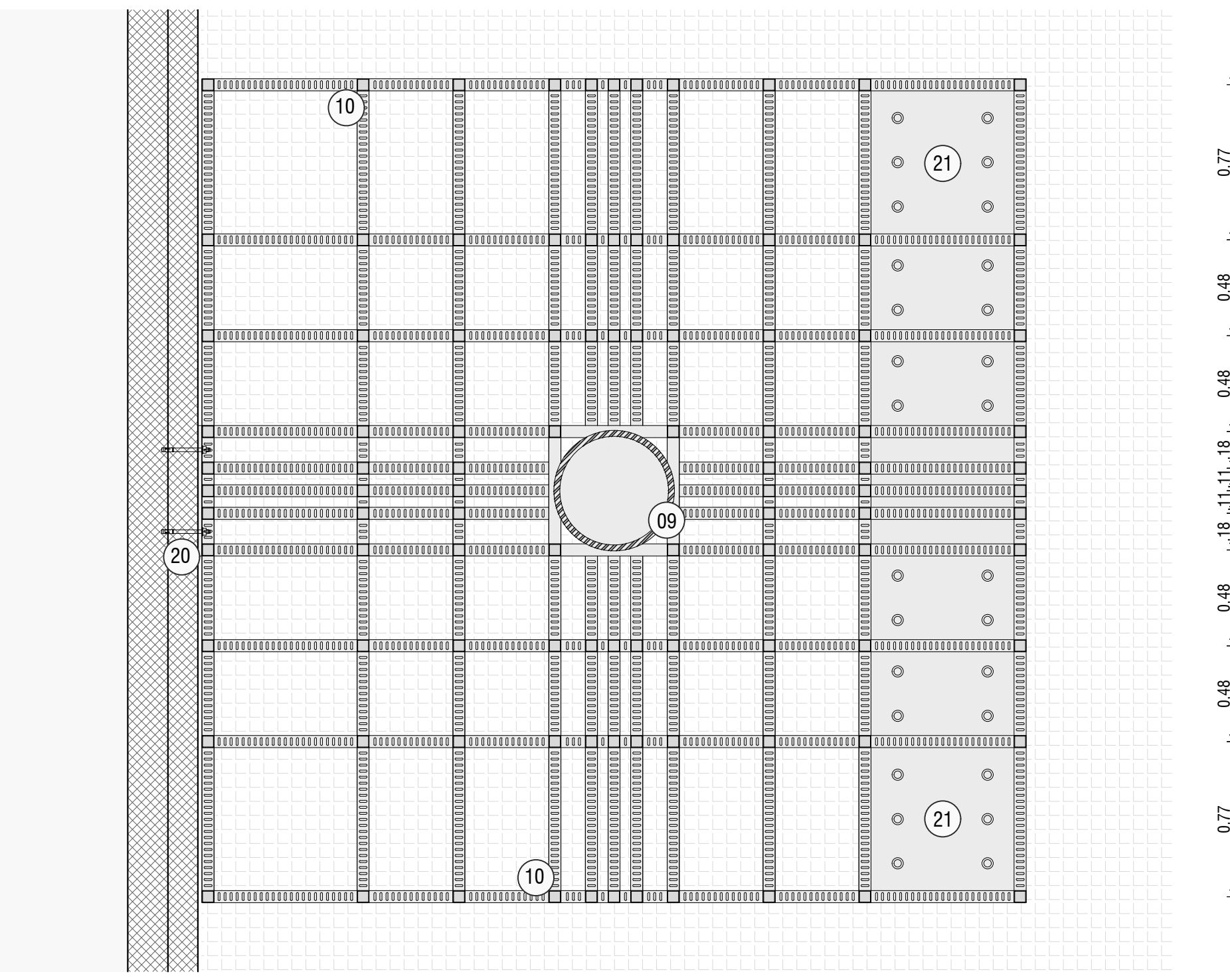
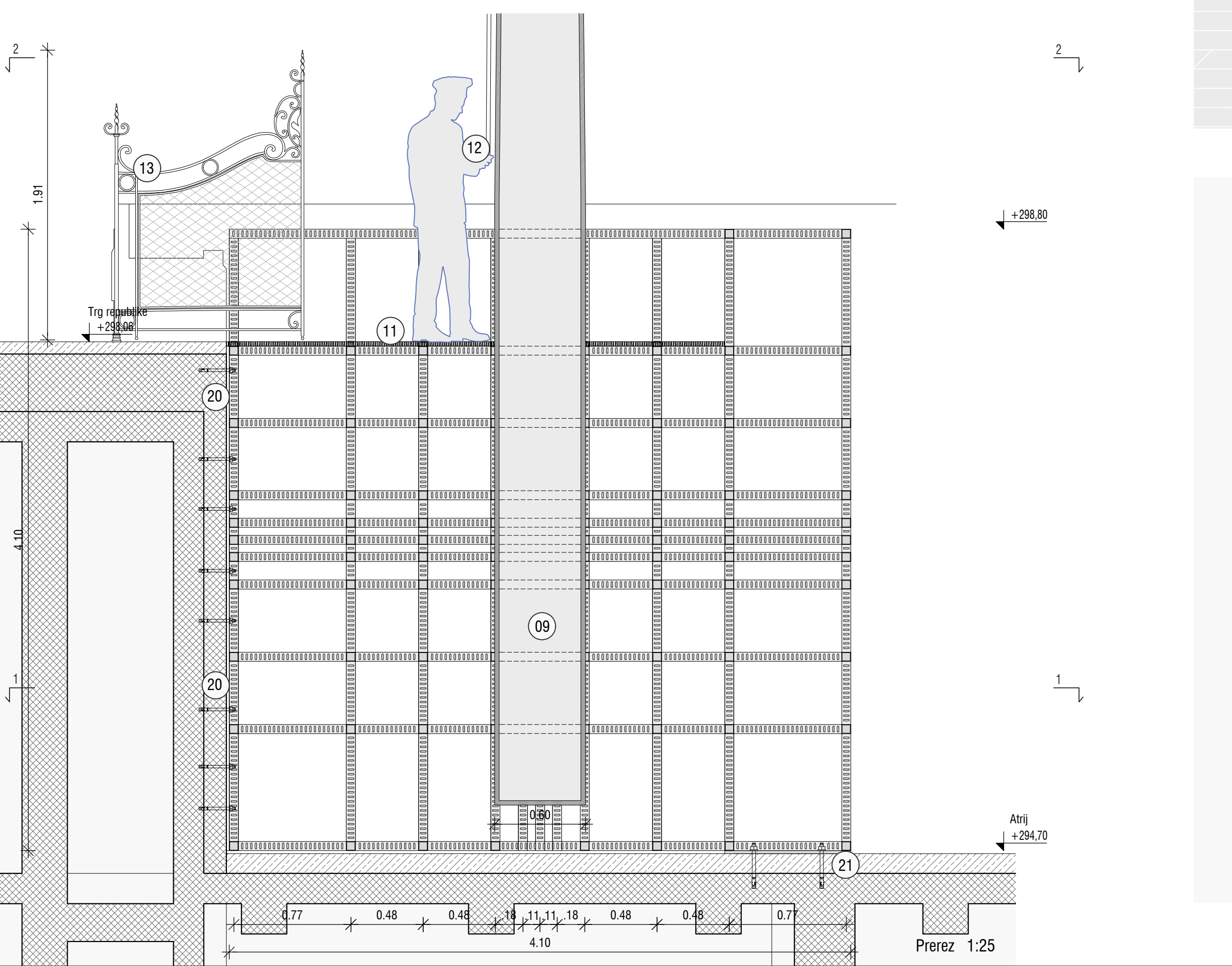
Shema potencialne razporeditve udeležencev ob izvedbi cerimoniala na Trgu Republik pred spomenikom. Potek dviga zastave in polaganja venca glede na usmeritve Častne enote RS in Protokola RS glede izvedbe cerimonialov; po rdeči preprogi, po srednji osi do spomenika.

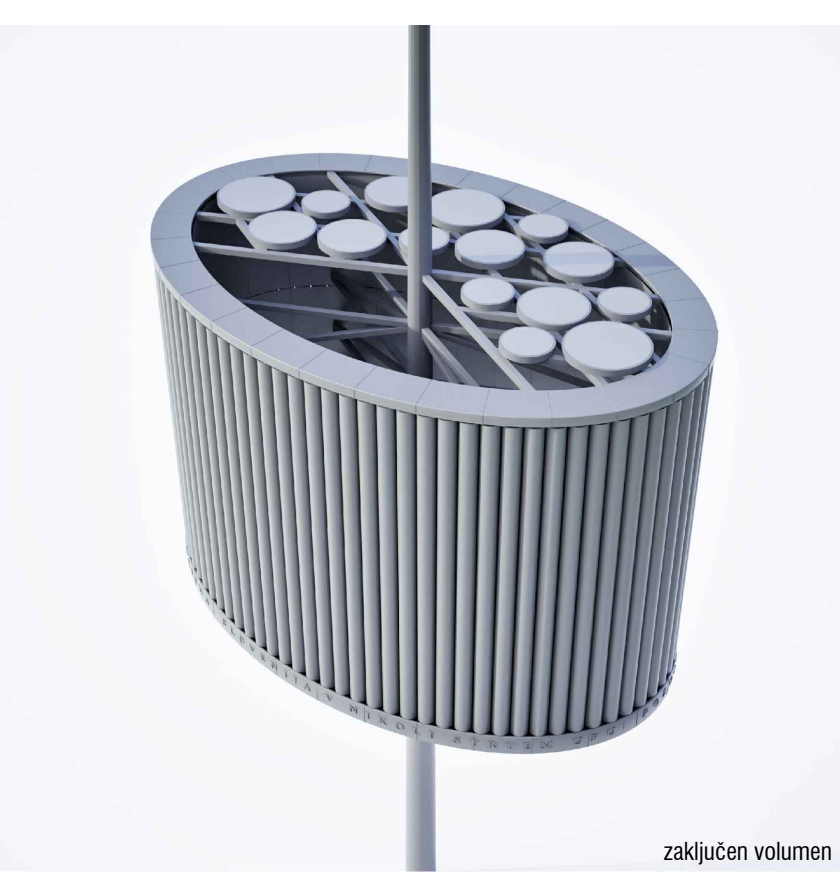
- 01 Odprtina, namenjena neoviranemu dvigu zastave
- 02 Fotovoltačni paneli
- 03 Jeklen profil U100 nosi glavni valj iz anodiziranega titana
- 04 Konzolna jeklena konstrukcija profila 100/100/6
- 05 Pokrovna kapa bronast oditek, globina 60cm, višina 15cm, vijčano v jekleno nosilno konstrukcijo
- 06 Voler vrtači se valj iz anodiziranega titana premer 26,3cm, debelina stene 2cm, valj se nosi preko jeklenega profila U100 nad njim
- 07 Jeklena konstrukcija profila 100/100/6
- 08 Jekleni profili 100/100/6 sestavljajo nosilno mrežo za fotovoltaične panele na strehi
- 09 Glavni jekleni drog (prerez na dnu f=60cm) debeline 3cm, navarjen na jekleno konstrukcijo
- 10 Jekleni profili 60/60/3 4cm dolge in 1cm široke perforacije z zaslepljenim robom, rastev na 3cm. Varjeni spoji med vertikalnimi in horizontalnimi drogovi.
- 11 Pohodna površina iz jeklenih rešetk manjša širina lukenj 33x11 mm
- 12 Mehanizem za dvig zastave
- 13 Dvokrilna jeklena vrata motovl vzeti iz atinja pasaze Maxi marketa
- 14 Pokrivne plošče iz aluminija s strani vijčane v jeklene profile 40/40/3
- 15 Jekleni profili 40/40/3 pritrjeni v jekleno konstrukcijo 100/100/6
- 16 Električna napeljava iz panelov na strehi do elektromotorja
- 17 Zobnik, ki vrti glavni valj
- 18 Vodoodporni elektro motor, stopnja zaštite IP64, napajanje iz fotovoltaičnih panelov na strehi
- 19 Podstavek bronast oditek, globina 60cm, višina 35cm, vijčano v jekleno nosilno konstrukcijo
- 20 Jeklena plošča po celotni višini kocke preko nje sidranje jeklene konstrukcije v AB steno, potrebno zagotoviti vodotesnost spojev
- 21 Jeklena plošča, privarjena pod jeklene profile preko nje sidranje jeklene konstrukcije v AB steno v kletni etaži (glej prerez), potrebno zagotoviti vodotesnost prebojev

Primarna konstrukcija

Notranja obloga, funkcionalnost

zaključen volumen